

7/3038

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

18.04/2008

1583/858

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 30/04/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.
10.00.02-5531 sayılı yazı,
b) 08/05/2008 tarihli ve 1238/693 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Özdal Üçer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3038 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

Sayın Özdal ÜÇER
Van Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3038 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden, ceza infaz kurumlarımızda, 12/05/2008 tarihi itibarıyla, 5.565'i terör suçlarından olmak üzere toplam 96.250 hükümlü ve tutuklunun bulunduğu anlaşılmıştır.

20/05/2008 tarihi itibarıyla Ülkemizde bulunan 389 ceza infaz kurumunda yaklaşık 27.000 personel, 96.250 hükümlü ve tutukluya 24 saat esasına göre hizmet vermektedir. Hükümlü ve tutukluların kuruma kabulleri, barındırılmaları, beslenmeleri, giydirilmeleri, sağlık işlemleri, sevk ve nakilleri, dışarıyla ilişkileri, psiko-sosyal hizmetlerden yararlandırılmaları ve iyileştirilmeleri gibi sürekli ve yaygın bir hizmet topluluğunun yerine getirilmesi sırasında kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı tutum ve davranışların tespit edilmesi durumunda, ilgililer hakkında idarî ve adlî yönden gerekli işlemlere hiçbir duraksama yaşanmaksızın tevessül edilmektedir.

Ceza infaz kurumları; infaz hâkimleri, Cumhuriyet başsavcıları, ceza infaz kurumlarından sorumlu Cumhuriyet savcıları, Adalet Bakanlığı müfettişleri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü yöneticileri ile tetkik hâkimleri ve kontrolörleri gibi sistem içi gözetim ve kontrol mekanizmaları tarafından denetlenmektedir. Ayrıca, bu kurumlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı, il ve ilçe insan hakları kurulları gibi sistem dışı denetim ve kontrol mekanizmaları tarafından da denetlenmektedir. Bunların dışında, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi (AİÖK) gibi denetim yetkisi kabul edilen uluslararası denetim mekanizmaları tarafından da denetim söz konusu olabilmektedir.

Bütün bu birimlerin yanında infaz kurumlarının Bakanlığımız hiyerarşisi dışından gelen farklı gözler tarafından sürekli ve etkin bir şekilde gözlemlenmesi için kurulmuş ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları da infaz kurumlarımızı sivil birimler olarak denetlemektedirler. 20/05/2008 tarihi itibarıyla 131 ağır ceza merkezinde bulunan izleme kurulları, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin yönetim, işleyiş ve uygulamalarını yerinde görmek, incelemek, bilgi almak ve tespitlerini rapor haline getirerek yetkili ve ilgili mercilere sunmakla görevlidirler. 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanununda 20/11/2007 tarihinde yapılan değişiklikle, izleme kurullarının, düzenledikleri raporlardan bir örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına göndermeleri zorunlu hale getirilmiştir.

Öte yandan, ceza infaz kurumlarında görev yapan her kademedeki personelin eğitim yoluyla mevzuata hakimiyetinin artırılması, insan hakları konusunda farkındalık yaratılması, iyi bir yönetişimin geliştirilmesi amacıyla eğitim faaliyetlerine ayrı bir önem verilmektedir. 02/08/2002 tarihli ve 24834 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezleri Kanunu ile kurulan Ankara, İstanbul, Erzurum ve Kahramanmaraş Eğitim Merkezlerinde ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin ihtiyacı olan nitelikli personelin yetiştirilmesi ve meslekî eğitimlerinin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, 20/05/2008 tarihine kadar 7029 personelimize hizmet içi eğitim kurslarında, 4284 personelimize aday memurluk eğitimlerinde, 2228 personelimize de görevde yükselme eğitimlerinde "insan hakları ve uluslararası cezaevi standartları", "genel hukuk bilgisi", "ceza infaz kurumu idaresi", "ceza infaz kurumu güvenliği", "ceza hukuku", "kriminoloji", "psikoloji", "iletişim", "halkla ilişkiler ve hükümlü ve tutuklulara yönelik sosyal hizmetler", "meslek etiği" eğitimi; psiko-sosyal destek programları kapsamında ceza infaz kurumu personeline; "öfke

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2008

kontrollü”, “intihar ve kendine zarar vermeyi önleme”, “stresle başa çıkma”, “müebbet hapis ve uzun süreli hapis cezası alan mahkûmlara yönelik davranış” eğitimi verilmiştir. Bütün bu çabaların amacı, adalet hizmetlerinin önemli bir parçasını oluşturan ceza infaz uygulamalarının kalitesini yükseltmek, çağdaş infaz anlayışını sürdürülebilir hâle getirerek hükümlü ve tutukluların topluma yararlı bireyler olmalarını sağlamaktır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların maddî ve manevî varlıklarını geliştirme, üretken, yapıcı, topluma ve ailelerine faydalı bireyler olarak kişiliklerini geliştirme amacıyla uygulanan iyileştirme programları hiç bir keyfilığe yer vermeyecek şekilde ve mevzuat doğrultusunda uygulanmaktadır. Zira kurumlarda yürütülmekte olan eğitim-öğretim, iş ve meslek eğitimi, sosyal-kültürel ve sportif faaliyetler ile psiko-sosyal servis faaliyetleri, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük, yönetmelikler ve Bakanlığımızca yayımlanan 22/01/2007 tarihli 45/1 Nolu Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsis, Nakil İşlemleri ve Diğer İşlemler Genelgesi hükümlerine göre yürütülmektedir.

Hürriyeti bağlayıcı cezaların infazında da aynı ilkeler gözetilmekte, aynı başarı ölçütleri uygulanmakta olup, uygulanan program ve faaliyetlerde de ceza infaz kurumlarının türlerine ve tiplerine göre bir farklılık bulunmamaktadır.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü, sivil toplum örgütleri ve diğer kuruluşlarla işbirliği içinde, infaz hizmetlerinin daha çağdaş ve kaliteli hâle getirilmesi için çalışmalarını aralıksız olarak devam ettirmekte, sosyal ve kültürel etkinliklerin artırılması için gerekli her türlü çabayı göstermektedir. Bu çabaların sonucu olarak, ceza infaz kurumlarımızda sohbet toplantıları ile sosyal ve kültürel etkinliklere katılan hükümlü ve tutuklu sayısı ile katılım süresinin arttığı somut olarak gözlemlenmiştir.

Öte yandan, sürdürülen yeniden yapılandırma çalışmaları kapsamında bütün ceza infaz kurumlarımızda eğitim-öğretim, sosyal-kültürel ve psiko-sosyal faaliyetlerin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi amacıyla “Standartlar Sistemi”ne geçilmiştir. Standartlar sistemi; ceza infaz kurumlarındaki eğitim ve iyileştirme çalışmalarının her kurum için nitelik ve sayısal olarak belirlenen esaslar çerçevesinde yapılmasını ve verimlilik esasına göre not verilmek suretiyle takibini ifade etmektedir. Bu şekilde, ceza infaz kurumlarında gerçekleştirilen sohbet dâhil her türlü etkinliğin takibi, denetimi, geliştirilmesi ve varsa aksaklıklarının giderilmesi için gerekli bir izleme sistemi oluşturulmuştur. Her infaz kurumuna ait çizelgeler, üçer aylık dönemlerde yılda dört kez düzenlenerek Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne gönderilmekte ve bu işle görevlendirilen bir uzman ekip tarafından değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara tanınan haberleşme, iletişim, sosyal faaliyet, eğitim ve diğer tüm hakların kullanılması sırasında keyfî ve kanunsuz uygulamaların yapıldığına yönelik iddia gerçeği yansıtmamaktadır. Nitekim, hükümlü ve tutuklular hakkında infaz kurumu yönetimince tesis edilen her türlü karar ve işlem yargısal denetime tâbi olup, hükümlü ve tutuklular bu kararlara karşı infaz hâkimliklerine şikâyet ve ağır ceza mahkemelerine itiraz yoluyla başvurma hakkına sahiptirler.

Önergede yer alan diğer hususlar hakkında ise Bakanlığımızda sağlıklı bir istatistikî bilgi bulunmamaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan